

DRAPPELUL

Ziar independent

Inscris sub Nr. 13/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 200.—
Pt. bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 1000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚII ȘI ADMINISTRATII:

ARAD, STR. POPA ION RUSU Nr. 3 Tel. 19-91
Timșoara, Str. Eugen de Savoia Nr. 6.

D. ministru Al. Radian, demnitar de mari nădejdi

În noua formație de guvern, ieșită din rândurile aceluia Front al Renașterii noastre Naționale și prezidată de d. Const. Argetoianu, — subsecretariatul de stat al propagandei naționale a fost ridicat la rangul de departament plin. Propaganda și informația exactă joacă azi un rol insemnat în activitatea unei țări — și din acest punct de vedere, noului departament al Propagandei noastre îi revine sarcina uriașă de a lămurii în interior opinia publică și de a ne înfățișa corect și exact peste hotare.

Conducerea acestui important minister a fost încredințată unei personalități de mare talent și de o valoare incontestabilă: d-lui Al. Radian.

Cuvântarea d-lui ministru Radian, rostită cu prilejul înălțării, a fixat, cu o concizie uimitoare, principiile de temelie ale activității viitoare și a expus câteva adevăruri programatice și de o înaltă etică națională.

D. Al. Radian a accentuat că „ministerul Propagandei

nu trebuie să fie o organizație birocratică, să aplice toate legile, ci un element dinamic chemat să lămurească opinia publică asupra intențiilor și realizărilor guvernului”. Se impune, deci, ca Propaganda, departamentul acesteia, să pornească pe drumul atât de necesar al înfăptuirii. Sub trecutul guvernării de partid, care trebuie să rămână trecute, ne-a covârșit formulele bombastice și birocratismul, ambele gănuose și fără nici un sper pe terenul realizărilor. Atunci a lipsit orice operație de clarificare și toate versiunile de orice natură puteau circula nejenate cu înfățișare de adevăr, în detrimentul oricărui proces de sinceritate asupra intențiilor cărmuitorilor țării.

Astăzi, însă, d. Al. Radian, dăstinsul purtător de condei și marcanta personalitate căruia i s'a încredințat acest departament important — schimbă cu desăvârșire vechile metode și creiază „un element dinamic” din ministerul Propagandei. D. Al. Radian a indicat, în

același discurs atât de substanțial, și condițiunea sine qua non ca acea operație de clarificare și acel proces de sinceritate, care urmează să-și facă drum în opinia publică, să fie încununate de un succes plin. D-sa a spus:

D. ALEXANDRU RADIAN
Ministerul Propagandei Naționale

„Trebuie să crezi, să crezi cu sinceritate în principiile noului regim, pentru a-ți merita cinstea de a-i difuza ideile. Trebuie să-ți legi fără rezerve,

fără reticențe, soarta ta de victoria ideii ce slujești pentru a avea autoritatea morală, care dă cuvântului și faptei celei mai modeste strălucirea credinței”.

„Credință”, în accepțiunea religioasă și mistică, în Neam, în Patrie și în Rege — sunt stânci de temelie ale activității de presă și propagandă.

În cadrul unei lapidare maxime, d. Al. Radian a cimentat principiul sublim al misiunii purtătorilor de condei din țara aceasta, căroră, „în mare parte”, cum a spus tot d-sa în altă parte a discursului, li se datorește „chemarea României la viața națională”.

Breslași scrisului românesc au astăzi cinstea să fie îndrumați și conduși de un talentat și prețuit scriitor: d. ministru Al. Radian. În trecut d-sa a deținut roluri importante în activitatea publică — și a fost unul din cei mai buni și pricepuți colaboratori ai d-lui Const. Argetoianu, primul ministru al țării.

Cu d. Al. Radian, Propaganda românească și slujitorii condelului românesc, au un cărmuitor perfect și o energie covârșitoare, care va reuși într-o măsură largă să consolideze opera de Renaștere Națională.

SECUNDUS

Toamna

Acum când vara a plecat și încep să se simtă în aer aromele toamnei, trimțându-ne solii venirei ei, îmbrăcând frunzele în haine strălucitoare de aramă, când de pretutindeni se revărsă miile de nu anfe ale aurului și aramei peste tot ce e rod al pământului: acum când toamna, zeită desprinsă din mantia rubinie a apusului cu scântei de mântie în ochii vinei și frunze aurite în pletele-i întunecate a pornit vijelios, mi-ar trebui penaltul lui Gavarani, dulșoia lui Mussel, verva lui Balzac, spre a o evoca în toată splendoarea ei.

Căci toamna din totdeauna cântă de inspirația poezilor, în stihuri mai mult sau mai puțin reușite, cu frunzele-i ruginii ce se vântură în lumina după amiezilor cari au o aureolă sângerie și luciri, ce se regăsesc numai sub penelul pictorilor.

Pajiștile verii nu mai încântă privirea, căci bruma tot mai stăruitoare ucide iarba, ofilește florile și desfrunzește copacii.

Atmosfera tristă și melancolică cu cer plumburiu — cer care nu

mai e al aștrilor, ci al mașinilor de moarte, fatmăoasa „pace” nefiind decât vidul unui căscat astronomic... — cu amurguri cari au tonuri și clarități — idei și stări de suflet — cari se potrivesc stranii cu tonurile și claritățile aurorii evangelice din sufletele celor umiliți.

Inepuizabile sunt sursele sale de inspirație...

Toamna cu ploaia mărunță, deasă și rece — frunzele uscate, ruginite, mălurate și imprăștiute de vânturile din ce în ce mai năprasnice, cari se așternuseră covor; zilele scurte, neguroase, umede, avangarda iernei care se apropie — ne statornicește în reverii macabre și în sterpe considerații asupra nimicniciei vieții, a veșniciei treceri și uitării.

Pășind pe covorul frunzelor căzute te cuprinde o păreră de rădă, te miri ce, te îndeamnă să plângi pentru frunza care se desprinde din copac... căzând una după alta, grăbite și resemnate în durerea lor...

ANGELA V. OSTOIA

Stăpâni pe destinele noastre

Apelul guvernului către țară spune lămurit motivele pentru care suntem cu toții datori să încheiem solidaritatea națională într'un bloc de neclintit. Azi, un popor „nu se poate socoti stăpân pe destinele lui, decât în măsura unității sale de simțăminte și manifestare”.

Imprejurările de azi cer popoarelor care vor să-și salveze idealurile să se înfățișeze ca un bloc, să aibă un singur gând și o singură voință. Numai astfel vom putea dobândi tăria de care a-

vem nevoie, ca să rezistăm vrăjmasiei vremurilor.

D. președinte al consiliului, în baza acestor adevăruri de netăgăduit, care formează imperativul nostru național, a adresat un vibrant apel la cuminența tuturor, la unirea sufletelor românești sub conducerea M. S. Regelui și sub steagul țării.

„Cerem fiecăruia, a spus d. C. Argetoianu, să taie legăturile trecutului”.

Să urmăm cu toți numai căile intereselor noastre naționale, să ne strângem în-

tr'un mănunchiu de neînvinși. Așa ne poruncesc morții noștri pentru întregirea Neamului, așa ne cere glasul conștiinței și al răspunderilor noastre față de generațiile de mâine, căroră trebuie să le lăsăm neștirbit patrimoniul moștenit.

Marele curent popular de solidarizare în fața primejdiei, își găsește astfel o perfectă corespondență în principiile de conducere ale guvernului, care îi va da toate posibilitățile de întărire pentru

(Continuare în pag. III-a)

Dr. GHEORGHE MIHUȚĂ și Prof. LUCIAN COSTIN:

Monografia satului Lisaura, București, 1939^{*)}

Monografia Pr. Dr. Gh. Mihuță și a dlui prof. Lucian Costin, e un model de monografie a unui sat de o importanță istorică în Moldova. Lucrată cu deosebită grijă, ea aduce un real folos nu numai fiilor de săteni din Lisaura, ci tuturor celor ce voiesc ca să întreprindă astfel de studii monografice.

Experiența veche în cultura vieții sătești a Pr. Dr. Gheorghe Mihuță și cercetarea obiectivă și științifică a d-lui prof. Lucian Costin se îmbină admirabil în cadrul social,

redând sub toate aspectele trecutul comunei Lisaura.

Intreprinsă după un plan bine chibzuit, cetitorul poate observa pas de pas, cum a evoluat această veche comună, cu o tradiție și cu obiceiuri atât de caracteristice.

Planul istoric al comunei, populația, școala și biserica toate sunt bine descrise, statisticele anexate, sunt grăitoare, căci din lumea cifrelor, putem avea concluziile necesare, putem ca să știm viitorul comunei. Munca depusă de autorii

monografici satului moldovenesc, vin cu o contribuție fidelă la înțelegerea etnografică a satului moldovenesc. Toate capitolele expuse, după o împărțire bine stabilită, sunt documentate, ceea ce dovedește munca rațională, ce trebuie să fie primordială într-o monografie a unui sat.

O contribuție amplă o găsim și la vechimea elementului românesc în Moldova într-o comună caracteristică cu atâtea realități sociale.

Cercetătorii, iubitorii trecutului moldovenesc, ca și ceice se îndeltnesc cu studiile sociale pot să o citească cu mult folos, găsind date prețioase pentru alcătuirea monografiilor sătești.

Căci activitatea socială trebuie să aibă și un scop bine determinat educativ, etic — satul devenind o lume a realității — descriindu-l așa

cum el se prezintă. Satul Lisaura se prezintă în lumea realității, cu toate ce are el mai bun, cu toată lupta ce a purtat-o dela început, cu toate elementele lui viguroase, cu toate comorile vieții lui naționale. Că șeele alăturate, ne dau imaginea vie a societății „Binevoitorul” și a muncii culturale din satul Lisaura (jud. Suceava). Eroii satului Lisaura, pomelnicul celor căzuți și disperuți în războiul mondial (pp. 103—106). Tipuri caracteristice de care (în clișee) înfățișate, și un material bogat în ceea ce privește vechile obiceiuri și folclorul din acest sat (pp. 107—124).

„Lisaura și războiul mondial” e un capitol eroic din trecutul acestui neam zbruciat.

Monografia satului Lisaura (jud. Suceava) alcătuită de d-nii Pr. Dr. Gheorghe Mihuță și Prof. Lucian

Costin, constituie un bogat izvor de informație asupra întemeierii, a cătuirii și dezvoltării satelor și orașelor din Bucovina.

Noi o considerăm mai mult ca o datorie munca ce au depus-o, ca un omagiu adus satului bucovinean în aceste vremuri excepționale, și ca un document de vechime a românișmului în Bucovina noastră, atât de frumoasă și plină de amintirile trecutului nostru istoric. Exemplul Pr. Dr. Gheorghe Mihuță și a Prof. Lucian Costin, trebuie neapărat urmat, pentruca să ne cunoaștem mai bine țara.

c. r.

*) PREȚUL 20 LEI. Se poate comanda pe adresa: Prof. Lucian Costin, Caransebeș.

Informațiuni

Sâmbătă 30 IX. c. după amiază, d-l Alexandru Radian, ministrul Propagandei, și-a luat rămas bun de la personalul Casei Pădurilor Statului, unde a deținut până în acea zi, demnitatea de președinte al Comitetului de Direcție.

D-l ministru Radian a mulțumit tuturor pentru devotația lor colaborare, elogiind sânguina, priceperea pe care fiecare o aduce în îndeplinirea îndatoririlor.

Domnia Sa a mai arătat că părăsește Casa Pădurilor Statului luând cu sine cele mai bune impresii și a asigurat pe toți că vor avea în d-sa un sprijinitor al doleanțelor lor profesionale.

D-l Petre Ioan, Directorul Casei Pădurilor Statului, răspunzând d-lui ministru Radian, a arătat regretul întregului personal pentru plecarea d-sale, scoțând în relief cât de mult a însemnat șederea d-lui ministru Radian în fruntea instituției. D-l Petre Ioan a asigurat pe domnul ministru Radian că directivele și îndrumările d-sale, atât de importante pentru dezvoltarea instituției, vor fi urmate și de aci înainte și aduse la îndeplinire.

Domnul Prof. Sîmbu Dragomir, Ministru pentru Minorități, a primit următoarea telegramă:

BESSENOVA
Minoritatea bulgară din Banat plânge moartea aceluia mare bărbat de Stat care cu cea mai mare înțelegeră a căutat să rezolve problema minoritară din țară.

Dr. Telbis avocat, Președintele Comunității Bulgare din Banat.

Curs de limbă italiă în Arad

Cu începere de la 2 Octombrie s'au reluat lecțiile gratuite de limbă italiană, sub auspiciile „Institutului de Cultură Italiană” din București, sub conducerea d-lui Virgilio Pellegrini. — Inscriserile se primesc în sala de sermă din Palatul Cultural dela orele 15—20.

Tratatul comercial între Germania și Rusia

BERLIN. — Cum aflăm dela o autoritate competentă, o delegațiune germană constând din 12 experți ale economiei germane sub conducerea ministrului plenipotențiar d-l Shnurre dela ministerul de externe al Reichului va pleca în ziua de 7 Octombrie la Moscova pentru a concretiza înțelegerea găsită între d-nii von Ribbentrop și Molotov privitoare la o strânsă colaborare economică a ambelor țări. Membrii acestei delegațiuni se recrutează din mai multe ministere, adică dela ministerul de externe, de finanțe, de economie, mai de parte un număr de experți economici al comerțului, a industriei și din lumea bancară.

Tratatul privitoare la furnizarea de materii prime pentru Germania vor ocupa locul de frunte în cadrul întrevederilor economice. O economie națională dirijată din partea statului, ca aceea a Rusiei Sovietice, dispune întotdeauna de rezerve centrale de materii prime, semi-produse și produse agrare și este în stare de a ceda interesabililor străinătăți cantități considerabile din aceste rezerve chiar și peste capacitatea normală de export. Afirmarea repetată a unor ziare străine, după care Germania nu ar putea conta cu livrări mari, a ținut seama de ultimile cifre ale exportului sovietic, e combătută cu această. În străinătate s'a răspândit de altfel știrca, că ministrul Reichului, d. dr. Schacht ar fi preluat conducerea delegațiunii. Suntem informați că fostul ministru al economiei Reichului și președintele Reichsbank-ului nu a fost însărcinat cu un mandat de acest fel.

Înțelesul măsurilor de apărare națională și de organizare pentru caz de primejdie

O lege specială a mobilizării agricole, și măsuri de aplicare practică, stabilite de d. ministru al agriculturii în conferințele săptămânale cu conducătorii tuturor serviciilor și instituțiilor de specialitate și cu delegați ai proprietarilor, urmăresc să desăvârșească pregătirea națiunii pentru cazul unei primejdii de război, prin asigurarea producției agricole corespunzătoare necesităților de alimentare a armatei și populației civile.

Este încă o dovadă de înțelepciune prevădătoare din partea guvernului, pe care țara o primește cu recunoștință, interpretând-o în adevărata ei sens, liniștitor.

Dacă, așa cum a arătat d. președinte al consiliului, în apelul către

„Drapelul” e cu tâlc

— „Astru ce ai cumpărat, dragă, doi ananasi? Unul nu-ți ajungea?”

— Ei, amice, e chestie cu tâlc: i-am cumpărat pentru soacră-mea. Mi-a spus eri că și-ar da jumătate din viață pentru un ananas...

La dentist

— Doctore, dinții pe cari mi i-ai pus ieri, mă dor grozav.

— Nu e nimic, doamnă, veți avea iluzia că sunt adevărați!

Coincidență

Un tânăr însurățel își prezintă unui prieten jumătatea, care e tocmai de două ori mai înaltă decât el.

— Dă-mi voie, dragă, să-ți prezint pe soția mea.

Ne cunoștem din copilărie. Am crescut împreună...

În schimb

În noaptea nunței, când tânăra pereche s'a retras în camera nupțială, bărbatul observă că mireasa, frumoasa lui mireasă, posedă un picior de lemn.

— Cum, exclamă dânsul, de ce nu mi-ai spus că ai un picior de lemn?

— N'are aface, iubitule. În schimb dinții sunt de aur curat.

După circumstanțe

Doi tineri căsătoriți își fac voiajul de nuntă într-o localitate din apropierea unei păduri. Într-o seară cu lună, ies la plimbare, când doi bandiți răsar ca din pământ și le strigă:

— Punga sau viața!

Atunci el, cu lacrimile în ochi, adresându-se ei:

— Scumpa mea, du-te cu ei. Tu ești viața mea.

Croitoria pentru domni MOSKOVITZ, Arad, are prețuri de concurență

Intreprinderea Comunală a Municipiului Arad Cabinetul Directorului

AVIZ

Angajare de pantofari

Direcțiunea Intreprinderii Comunale caută spre o angajare, pe 2—3 săptămâni, pentru o muncă specială, un număr de zece pantofari, cizmari, cari se pricep la confecționarea de bocanci. Doritorii să se prezinte la numita Direcțiune, la fosta Fabrică de Gaz, în orice zi de lucru, între orele 10—12.

Statistica sanitară a României

de Dr. Sabin Manuila

Este o lucrare de mare valoare, însemnând totodată o importantă contribuție la cunoașterea sanitară a țării, prin prelucrarea datelor adunate cu multă migală de către Institutul Central de Statistică.

Cea mai recentă ramură a statisticii sanitare organizată de Institut a fost statistica așezămintelor spitalicești. Lucrarea dlui dr. SABIN MANUILA, intitulată „Statistica Sanitară a României” are rostul, pe de o parte, de a descrie tehnica, iar pe de altă parte, de a înfățișa câteva din posibilitățile de prezentare a datelor statistice, atât de utile organului superior al sănătății publice.

Metoda veche de statistică sanitară, nedând rezultate satisfăcătoare nicăeri, în locul metodei vechi de simplă adunare a tabelelor primite dela organele exterioare, s'a impus sistemul de prelucrare bazat pe o centralizare omogenă și unitară a cazurilor individuale de fapte statistice, căci studiul analitic al problemelor sanitare necesită cercetarea unui șir de factori determinați. Însă identificarea și urmărirea acestor factori pe calea urmată în trecut fiind imposibilă, Institutul Central de Statistică a elaborat un plan pentru o statistică spitalicească cât mai temeinică, care experimentată timp de mai mulți ani, a dat rezultate foarte bune.

D-l dr. SABIN MANUILA declară că, atât la desăvârșirea metodei de lucru care prin concepția ei se deosebe-

ște de metodele întrebuintate în oricare altă țară, cât și la prelucrarea tabelelor sta-

Stofe pt. Doamne, Stofe bărbătești

incă în preferurile dinaintea deurcare la Firma

ILIE MOȚIU ARAD

statice, d-sa a fost ajutat, cu tot devotamentul, de personalul medical al Institutului și de întreg personal al Secțiunii de statistică sanitară și al Secțiunii controlului materialului sosit din exterior, aducând mulțumiri deosebite conducătorilor instituțiilor spitalicești particulare care au înțeles să contribuie la realizarea primei statistici de asistență spitalicească în România, întocmită de Institutul Central de Statistică al cărui neobosit și mult prețuit director este d-sa.

A. V. O.

S'a modificat piața de cărbune a Europei

BERLIN. — Cele mai însemnate țări pentru exportul cărbunilor erau până acum Anglia, Germania și Polonia. Anglia și-a suspendat exportul. Teritoriul polonez cu rezervele sale de cărbuni a fost supus de Germania administrației sale, pe de altă parte, însă, se socotește lipsa probabilă a producției de cărbune a teritoriului Saar. Cel mai mare cumpărător de cărbune german a fost până în prezent Italia cu peste 7 milioane tone, urmată de Olanda și Franța.

Exportul total al cărbunelui german s'a ridicat în anul 1938 la 28,5 milioane tone. Cumpărătorul cel mai însemnat a cărbunelui englez era după Franța, nordul european. În Danemarca au fost exportate din Anglia peste 3 milioane tone, în Suedia 2,7 milioane tone, în Norvegia 1,4 milioane și în Olanda 0,2 milioane tone. Cumpărătorii mai însemnați a cărbunelui polonez au fost Franța (1,61 milioane tone), Italia (1,62), Suedia (2,39), și Germania (1,02 milioane tone).

justificare deplină a tuturor măsurilor în legătură cu apărarea națională.

Datorită inițiativelor guvernului și stăruinței de aplicare practică și de desăvârșire a întregului program de organizare a națiunii și teritoriului pentru caz de război, țara se știe la adăpost de orice surpriză, și înlătură, încredințată, orice posibilitate de înfrângere a noastră în viitor, în eventualitatea că împotriva dreptății istorice, s'ar ivi la vreunul din hotarele noastre un neașteptat agresor.

Cu ceea ce putem contribui la realizarea deplină a întregului program de asigurare a apărării naționale, o facem cu toată înțelegerea, fără menajament pentru ceea ce ar putea însemna interes personal al fiecăruia și cu înălțător patriotism.

Guvernul are în sprijinul acțiunii sale de contribuție la orice jertfă, pe care națiunea o consimte cu dragă inimă românească.

Acest rezumat explică modificarea structurală a târgului european de cărbune, devenită necesară Franței pierde cărbunele german și polonez. Statele nordice, până acum aproape exclusiv cumpărători a cărbunelui englez, duc tratative cu Germania, pentru furnizarea cărbunelui necesar, pe care Anglia nu-l mai furnizează. În anul 1929, Polonia avea o producție de cărbune antracit de 50 milioane tone. Regiunea de cărbune din Polonia s'a crede că va fi, în stare, sub administrația germană, de a exporta cantități considerabile de cărbune, atât în statele nordice cât și în statele sud-est europene.

Jucați cu încredere la Loteria de Stat!

COLECTURA OFICIALĂ
Sediul central CLUJ: Regiunea Maria No. 46. **ARAD:**
I. Olariu, Str. Brătianu 8.

Cetiți și răspândiți „Drapelul”

URANIA
Cinematograf de Promiere
Telefon: 12-32

Azi program dublu senzațional!!!
I. „Agentul Mascari”
Cel mai bun film de aventuri al renumitului art st Dick Forani
Acțiune intensă!!!

II.
Cântărețului Altejei Sale
Benjamin BIGLI cântă cântece populare în cadrul unei frumoase povești
Cu începere de azi, se va rula zilnic jurnalul „Metro” cu cele mai proaspete nouătăți din toată lumea
Repr. 5, 7.15 și 9.30

Cinema „FORUM”
Tel. 20 10. —

AZI, un singur film dar bun

„REGINA
CARNAVALULUI
cu
SONJA HENIE
și
RICHARD GREENE
Rep. 5, 7.15 și 9.30

CORSO
Telefon 21-85
Marele film de spionaj, război și dragoste
ULTIMATUM
cu **DITA DARLO**
și **ERICH VON STROHEIM**
In fiecare pauză: Acrobație de mare senzație
Repr. 5, 7.15 și 9.30

Timbru uniforme școlare sursa cea mai eficientă **Muzsary, Arad** vis-a-vis de Teatru Tel. 15-79

Guvernul consolidării Renașterii Naționale

Guvernul de sub președinția d. C. Argetoianu, este continuat de cel mai nimerit al politicii de solidarității naționale, marele bărbat de Stat, fost Armand Călinescu.

Un bărbat de fier și cumpănă dreaptă, plină de înțelepciune, președintele noului guvern ia frânela treburilor țării, cu voință de a continua și a continua splendida operă de Renaștere Națională.

Majoritatea colaboratorilor d. C. Argetoianu întru desăvârșirea acestei opere — energii competente de prim ordin, — au parte și din cabinetul Armand Călinescu. Personalități eximabile, toți acești miniștri nu fac decât să urmeze, cu aceeași perseverență și dragoste de Patrie, un program, ce se poate rezuma în pu-

ține cuvinte: credință pentru Neam și Rege.

D-nii: N. Ottescu, noul ministru de Interne, Al. Radian, ministru secretar de Stat al Presei și Propagandei și Const. C. Giurescu, ministru secretar de Stat, însărcinat cu organizarea „Frontului Renașterii Naționale”, aduc fiecare în parte, în guvernul prezidat de d. C. Argetoianu, daruri de inteligență și de experiență excelente.

Cele trei departamente în fruntea cărora se află, au, în aceste clipe, în angrenajul Statului, roluri esențiale. Conducătorii lor sunt cei mai indicați, cei mai pricepuți, cei mai gospodari.

Cu o echipă puternică și omogenă, cu un înalt spirit patriotic, noul guvern prezidat de d. C. Argetoianu porneste pe drumul ascensional al consolidării Renașterii Naționale.

Stăpâni pe destinele noastre

(Urmare din pag. I-a)

deveni fortăreața sufletelor noastre. Pentru această mare sarcină patriotică să se organizeze în cele mai bune condiții, ajungând la amploarea pe care orice suflet românesc o dorește, s'a înființat Ministerul Frontului Renașterii Naționale.

Guvernul anunță deasemenea mari înlesniri pentru neamul nostru pentru familiile celor rămași să vegheze la hotarele, concedii lunare pentru concentrați. Urmând programul de până acum, de înfăptuirii pentru binele obștesc,

grija cea mare a guvernului se va îndrepta spre apărarea națională și lucrările de căi de comunicație.

Prin unirea tuturor, „nu ne îndoim — spune apelul guvernului, — că scurta noastră Tară va putea învinge toate greutățile atât de covârșitoare ce-i stau în cale că o vom putea feri de nenorocirile unui războiu”...

Apelul acesta găsește în inimile românești, dorința vie de unire în jurul M. S. Regelui, și încrederea totală în conducătorii țării.

Modificări în politica comerțului extern a Turciei?

ISTANBUL. O personalitate cunoscută din viața economică a Turciei a făcut unele declarații privitoare la turburările prezente în comerțul exterior al Turciei, care au originea în încercarea de a face Turcia, după dependența ei politică, și în privința economică de dependență numai de unele țări. În declarațiunile sale, exporturile turce, confirmă — fie și în mod indirect — a descris atât greutatea încercărilor de a găsi o compensație pentru deșeușul german în țările apusene, cât și intenția de a câștiga iarăși Germania drept element indispensabil.

Regimul schimbului extern germano-turc, așa declară economiștii turci verbal, nu a fost prelungește drept, însă neprelungirea are cauză în vreo dușmănie față de Germania. Intreruperea comerțului germano-turc își are motivul exclusiv în faptul că întregul sistem al comerțului extern al Turciei va fi pus pe baza nouă, iar înaintea prelungirii vechiului regim era necesară elaborarea unui nou. În prezent, Turcia are în vedere cele mai variate de convențiuni comerciale, cari prevăd fie un clearing reciproc, fie compensațiuni particulare, sau un clearing bilateral sau chiar sisteme de alina natură decât cele enumerate. În

afară de aceasta s'a dovedit de la începutul războiului necesitatea de creșterii diferitelor interdicțiuni în domeniul exportului și în general necesitatea unei reglementări noi a tuturor problemelor exportului și importului. Se poate presupune, iar Turcia o speră cu hotărâre, că se va putea găsi cu fiecare partner comercial o înțelegere reciprocă, care va ține seamă de cerințele noi ale ambelor părți.

„La organizarea schimbului de mărfuri cu Germania, continuă numita personalitate turcă, care va fi efectuată în curând, nu s'a intenționat, de a restrânge evantumul schimbului de mărfuri cu Germania, care atinge 50 la sută din întregul export turcesc. Turcia n'are nici o ambiție de a se tăia însuși în carnea proprie. Nu mai poate dura mult, până când s'a terminat reorganizarea comerțului extern al Turciei și prin urmare până când se va fi ridicat intreruperea neplăcută a comerțului germano-turc!”

DE INCHIRIAT
o locuință cu 2 camere, bucatărie și dependințe.
Arad, str. Sarmiseghetuza No. 15.

Școala de notari a ținutului Timiș și-a deschis cursurile

Solemnitatea inaugurării cursurilor de notari din Ținutul a avut loc Duminică trecută la Timișoara, în sala festivă a palatului rezidențial.

Școala de notari a ținutului Timiș are o importanță deosebită, ea formând viitorii conducători ai comunelor. De pregătirea acestora și mai ales de cinstea în jurul căreia se vor forma profesional — atarnă buna stare și înflorirea administrațiilor locale.

La Timișoara, școala s'a deschis sub auspiciile unei îmbucurătoare organizații. Director al cursurilor este d. dr. Gh. Ciupe, secretarul general al rezidenției regale, o personalitate marcantă în viața administrativă a ținutului nostru, a cărui pricepere și iscusință va face din școala de notari, din elementele care o compun, o tribună înaltă de românism, cinste și autoritate profesională.

Ca primă lecție de serioasă îndemn și ca o directivă pentru viitor, d. dr. Gh. Ciupe, în această calitate de director al școlii, cu prilejul inaugurării cursurilor, a ținut cea dintâi prelegere, din cuprinsul căreia se întrevede lămurit cât suflet și cât hotărârită voință s'a fixat de d. sa să fie forță de educație și morală în conducerea școlii, pentru formarea cât mai temeinică și mai ireproșabilă a viitorilor notari comunali. În principii, d. dr. Ciupe, adresându-se cursiștilor, a de-

scris viu și clar care este rolul notarului în marele angrenaj administrativ al vieții de stat. În încheiere, d. sa a formulat un apel brodat cu multă dragoste și căldură pentru cursiști, în sensul să se ocupe în mod serios cu studiul, pregătindu-se suficient, ca atunci când, după terminarea studiilor, vor intra în viața administrației publice, cunoștințele lor să fie complete.

Inaugurarea a fost cinstită cu prezența Excelenței Sale d. dr. Alex. Marta, rezidentul regal al ținutului. Excelența Sa a ținut să dea un sfat important cursiștilor, un sfat de o importanță deosebită, cu valoare de comandament pentru funcționarii României renăscute și urcătă azi pe culmea ordinii, a cinstei și a muncii.

Excelența Sa a accentuat, că în timpul studiului, cursiștii să vegheze în special și cu toată atențiunea asupra fondului moral al materiilor predate, morală de care urmează să se conducă sever și ireproșabil în cercul administrativ pe care îl vor conduce în viitor. Numai atunci cunoștințele teoretice, a relevat Excelența Sa, vor avea o valoare constructivă, atât în atribuțiile publice cât și în cele particulare, întru obținerea scopului înalt patriotic.

Ședința festivă a deschiderii cursurilor, a fost urmată de un consiliu profesional, sub prezidenția d-lui dr. Gh. Ciupe.

Cursurile școlii de notari continuă regulat de Luni, 2 Octombrie crt.

O nouă organizare a stagiunii teatrale în ținutul Timiș

Activitatea teatrală, pe anul în curs, a fost cedată patronajului „Astei Bănățene”, cu sediul în Timișoara, care o va coordona în toate orașele ținutului. Principiile care vor prezida la organizarea actualii stagiuni teatrale au fost stabilite în ședința comitetului de conducere.

Deplină înțelegere în comerțul germano-jugoslav

BERLIN. — Svonurile răspândite de unele cercuri privitoare la grave neînțelegeri între Germania și Jugoslavia, care ar fi luat naștere în comitetul guvernului pentru comerțul exterior, sunt combătute în mod cât mai eficace prin hotărârea guvernului jugoslav de a comanda în Germania un stoc mare de articole industriale. Este vorba de vreo 10.000 aparate automate de telefoane, care comandă a fost dată firmei Siemens la Berlin.

ducere al „Astei Bănățene”, Luni, 2 Octombrie crt., în sala rezidenției regale.

La această ședință a comitetului a participat și d. dr. Alex. Marta, rezidentul regal al ținutului.

După expunerile ample ale d-lui Sabin Eouțianu, inspector general școlar și președintele „Astei Bănățene”, s'a hotărât stabilirea unui program amănunțit al stagiunii, cu asentimentul tuturor trupelor teatrale interesate. Spectacolele de turne, care n'au fost anunțate la întocmirea programului, nu vor fi îngăduite. Deasemenea nu vor fi tolerate spectacolele îngrămădite inutil ale unor trupe care până acum nu urmăreau, printr-o concurență absurdă, decât păgubirea celorlalte trupe teatrale. Din acest punct de vedere, coordonarea activității diferitelor trupe va fi necesară și utilă. Biletele de intrare vor avea prețuri minimale. Trupele teatrale în schimb vor primi subvențiuni pentru acoperirea cheltuielilor și pentru realizarea unui beneficiu suficient.

Proiectul acesta al „Astei Bănățene”, în ce privește activitatea viitoare a teatrelor din ținut, este foarte important din punctul de vedere al culturii românești. El trebuie să intereseze toate cercurile noastre de cultură și toate să pună numărul spre o și mai chibzuită coordonare a activității teatrale din ținut.

Lucrul nu pare să fie greu, mai ales că d. Rezidentul Regal a promis sprijinul material atât de necesar programului ce urmează a se înfăptui.

Aveți hârtii de valoare?
Să nu neglijați controlul lor la zi. Astei veți fi ținuti la curent cu eventualele câștiguri și cu prețul lor de burse. Vă adresați nouă cu încredere. Anexați mărci pentru răspuns.
ȘTEFAN MĂRKUS
ARAD Bul. Reg Ferdinand 38

Un mare eveniment! La 15 Octombrie 1939 Marea tragere finală

Peste jumătate din lozuri vor fi câștigătoare:

- 2 câștiguri à câte Lei 6 Milioane
- 20 câștiguri à câte Lei 1 Milion
- 20 câștiguri à câte Lei 400.000
- 120 câștiguri à câte Lei 100.000
- 400 câștiguri à câte Lei 40.000
- 100 câștiguri à câte Lei 20.000
- 200 câștiguri à câte Lei 10.000
- 4.000 câștiguri à câte Lei 6.000
- 40.000 câștiguri à câte Lei 3.200
- 64.000 câștiguri minimale.

Cu suma de Lei 250 pot participa la această tragere și persoanele care n'au intrat în joc la începutul Loteriei. Cereți informațiuni la coleturi.

LOTERIA DE STAT

Administrative
AVIZ
Rugăm pe on. abonații noștri, cât și d-nii comercianți cari fac reclame în ziarul nostru, ca dela 101 lei în sus, să nu primească nici-o chitanță pentru achitare, dacă n'are pe verso aplicat un timbru fiscal de 3 lei și un timbru de aviație de 2 lei.

ADMINISTRAȚIA

Stofe pentru haine bărbătești, uniforme școlare și militare cu preț foarte eficient se vând la **Postăvăria FAUR** ARAD, B-dul Reg. Maria 16

„Gărzile Naționale” — expresie a disciplinei românești

Negrele evenimente din ultimul timp, n'au atins cu nimic coeziunea din sânul „Frontului Renașterii Naționale”. Organizație cerută de nevoile suferințelor ale Națiunii — nicidecum organizație ocazională sau instrument de luptă improvizată — „Frontul Renașterii Naționale” își continuă opera de puternică afirmare a solidarității dintre toți fiii Patriei.

„Gărzile Naționale” formațiuni auxiliare ale „Frontului”, contribuie în cea mai largă măsură, la această absolut necesară operă de promovare a virtuților românești constructive.

Putând conlucra cu echipele „Serviciului Social” și cu formațiunile „Străji Tării”, — „Gărzile Naționale” alcătuiesc organismul vigilant, pus în serviciul pașnic al rîdii

cării Neamului. Având sarcina de a supraveghea modul în care cetățenii înțeleg să urmeze spiritul de înnoire din programul „Frontului Renașterii Naționale”, — gărzile sunt, în primul rând, un admirabil forum al tineretului, care au răspuns cu entuziasm la chemarea acestor formațiuni.

„Gărzile Naționale” își au un rost nu numai în timp de pace, ci și într-un eventual războiu. Membrii lor nemobilizați au datoria de a ajuta populația civilă la apărarea pasivă.

„Gărzile Naționale”, gărzi menite să mențină pururi trează flacăra patriotismului și să conlucreze din toate puterile la marea apărare de înnoire a țării, — ele sunt însăși santinela unui romanism luminat și creator.

Douăzeci de ani de viață spirituală în Ardeal:

„Gând Românesc”, în număr festiv, pe Sept. 1939. (An. VII, Nr. 7-9)

Excelenta revistă dela Cluj, „Gând Românesc”, editată de Astra dela Cluj, sub conducerea inimosului ei redactor, d-l Ion Chinezu, a apărut în proporții grandioase, cu prinzând 405 pagini (preț 60 lei). Ea cuprinde douăzeci de ani de viață spirituală în Ardeal, toată munca depusă de generația bătrânilor și a tinerilor ardeleni și bănățeni, cari în diferite domenii culturale și-au orientat activitatea lor.

O etapă de seamă asupra căreia e bine să ne gândim. În tăcere, fără alai și ajutoare deosebite, s'a lucrat în diferite direcții în Clujul românesc a cărei tradiție universitară e atât de bine cunoscută. Tinerem ca să amintim munca deosebită, tenacitatea și idealismul d-lor Ion Chinezu, Ion Breaza, O. Boțos, Vasile Băncilă, M. Beniuc, Aurel Decei, și alții, cari au creat o adevărată școală culturală ardeleană — grupând în jurul revistei „Gând Românesc” toate talentele mai de seamă ale Ardealului și Banatului.

Revista „Gând Românesc” din Cluj, este unica revistă serioasă a Ardealului, care a dat dovadă de creație originală. Gând Românesc, numărul festiv pe Septembrie 1939, a fost dedicat problemelor de cultură ardeleană, pentru Congresul „Astrei” generale ce trebuia să se țină la Cluj, dar din cauza stărilor excepționale, s'a amânat.

Redăm cuprinsul, bogat și variat al cuprinsului „Gând Românesc” (Sept., 1939), pe care nădăjduim, că fiecare va căuta ca să-l citească:

Ioan Lupaș, Regele Carol I și Transilvania, — Mihai Beniuc, Răsăritul, În cerul serii luna, La drum, Sărut, Pace (versuri), — Vasile Băncilă, Semnificația Ardealului, — Ion Agărbiceanu, Ciubul cu soare (nuvelă), — Emil Giurgiuca, În memoriam, Cetatea de neguri, Rugăciune către cele nouă ieale, Pentru un crin, (vers), — Aurel Decei, Istoriografia română transilvăneană în cei douăzeci de ani dela Unire, — Emanoil Bucuța, Fior de basm, Când lumea îmi acopere ființa (versuri), — Ion Vlasiu, Ajun de Crăciun (fragmente dintr-o carte de amintiri), — Teofil Bugnariu, Drum mărunț, Hotar, Tristia, Joc de miei, Cântec de uitare (versuri), — Zenedeu Barbu, Moment ardelean în gândirea românească, — Anișoara Odeanu, Anotimpuri (versuri), — Al. Caranica, Intâmpinare, Nocturnă, (versuri), — Ana Voileanu-Nicoară, Octavian Goga, prietenul din tinerete (amintiri), — Ion Tîgărea, Destin, (versuri), — I. Verbină, Studiul Limbii Române în

Transilvania, — George Popa, Mă-năstire între brazi, Spre altă lumină, Lângă ora amintirii, (versuri), — Ion Chinezu, Două zeci de ani de viață literară românească în Ardeal (1919-1939), Augusta Dragomir, Sonet, Iulian Popa, Long Li, Denise, Siciliana, Necunoscuta (versuri), — George Șarcea, Noua muzică românească în Ardeal: Solii V. Drăgoiu, Radu Stanca, Medie-vală (versuri), — Grigore Bugariu, Tarină cu tei și oameni, (versuri), Petre Tartă, Minciuna lui Ghiță, (schită), — Edgar Papu, Răgaz, (versuri), — D. Nestorescu, Belșug, (versuri), — V. Beșes, Două decenii, de artă plastică Ardeleană, — Ion-Tolescu Văleni, Poem pentru marea tristete, (versuri), — Emil Pop, Evoluția științelor biologice în Ardeal dela Unire până azi, — Teodor Mănușanu, Țara-Nalucă (versuri), — Ion Tănăsescu, Țelurile și înfăptuirile secțiilor de Matematică și Fizio-Chimice ale Universității „Ferdinand I” dela unire și până azi prezent, — Vintilă Horia, Trisția, Cântecul nedumeririi, Amurg intim, — Ion Breazu, Două decenii din viața Astrei, — Maria Cosma, Tinerete, (versuri).

CRONICI

Traian Marcu, Ștefania Velisau, Calendar vechiu, — Emil Petrovițiu, Dacoromania, vol. IX (1936-1939), — Ștefan Pașcu, Al. Rozzetti, Istoria Limbii Române, I-II, — A. Decei, Studiile de onomastică ale d-lui St. Pașcu, — Ștefa Pașca, T. Botiș, Monografia familiei Mocioni, — A. Decei, Evocarea unui precursor: Dr. Ion Mihu.

INSEMNAȚII

Radu Brates, Contribuții la istoricul revistei „Lucașfăru”. — I. Verbină, Maria V. Cosma, Licăriri, — Gh. Pavelescu, Expoziția comemorativă Mihai Eminescu, — L. Surlașiu, Kir Tanulea de Sabin Drăgoiu, — O. Buzea, Pentru o arhivă-muzeu a Unirii Transilvaniei, S. R. Pro Domo.

Reproduceri din Tr. Biliu, C. Bogdan, L. Bordeaux, P. Capidan, A. Ciupe, E. Cornea, A. Damian, I. C. Dima, E. Găscă, I. Jalea, R. Ladea, T. Marchini, E. Medrea, E. Munteanu, V. Olteanu, L. Pleșa, I. Pop, E. Popea, E. Profeta, R. S. Radu, I. Sima, A. Tohăneanu, I. Vlasiu.

C. R.

La București ninge

— În noaptea trecută au căzut în capitală primii fulgi de zăpadă care însă s'au topit la prima atingere de pământ. — Din 1927 n'a mai căzut zăpadă la București în Octombrie. La munte a început iarna. Pe Negoiul viscoleste.

Capacitatea industriei de celuloză în Slovacia

BRATISLAVA. — Celuloza slovacă, mai ales articolele speciale de celuloză fabricate în Slovacia, se bucură pe piața mondială de renumele cel mai bun. Capacitatea anuală de producție a fabricilor slovace de celuloză se ridică, neținând cont de trebuința internă, care e acoperită pe deplin, la vreo 120.000 tone de celuloză destinate exportului, — care quantum se împărțește în felul urător: Viscoză 30.000 tone, celuloză nalbită 60.000 tone, și celuloză naturală 30.000 tone. Marele rezervă și prin urmare independent față de străindate, permit fabricilor slovace de celuloză, chiar sub împrejurările prezente, folosirea tuturor posibilităților de producțiune și dau prin aceasta presupunerea pentru o concurență favorabilă pe piața mondială.

Dr. HĂLMĂGIAN
medic dentist s'a reînțors.
Consultă 10-12 și 2-5.
A R A D,
Str. Consistorului 8

D. Const. Argetoianu, Președintele Consiliului de Miniștri, a primit următoarele telegrame: Majestatea Sa incredințându-vă primul loc de încredere al țării, cu munitatea musulmană din Constanța vă exprimă cele mai călduroase felicitări.

Președintele comunității musulmane din Constanța:
SELAHADIM MALISI

În numele comunității maghiarilor din România, am onoare a vă exprima felicitările noastre cele mai călduroase cu ocazia numirii Dvs. în fruntea noului guvern, urându-vă succes la îndeplinirea înaltei misiuni cu care a-i fost încredințat.

NICOLAE BANFFY,
Președinte, Senator

Rugăm pe bunul Dumnezeu să vă fie în deplină vigoare și sănătate pentru binele țării românești.

ALI KADRI
Președintele Societății Musulmane din Ada-Kaleh.

CABARETUL „CORNUL VĂMĂTORULUI” ARAD BAR
Program pe luna Octombrie
4 Santelly's 4
(Dans oriental acrobatic și dans rus)
Duo Beethoven (vals)
D șoara Olga în lox-trot
D șoara Florica
Vocal band Petrică

Azi, Luni, 9 Octombrie, exerciții de apărare pasivă la Arad

Azi, 9 Octombrie, vor avea loc la Arad două exerciții de apărare pasivă, ziua, între orele 11-11.15, și seara între orele 21-21.15, cu scopul de a se depinde populația cu semnalele de alarmă și încetarea lor, dirijarea spre adăposturile colective de protecție contra bombardamentelor aeriene, stingerea incendiilor, stingerea luminilor.

Populația va respecta liniștea și rânduiala deplină. Cei surprinși în piețe, pe străzi se vor retrage grăbiți și fără a fugi spre locurile marcate din timp și în nici un caz nimeni nu va rămâne pe străzi.

Între orele 21-22 se va pune în aplicare iluminatul redus de războiu, iar popula-

ția va camufla orice lumină a locuințelor prin hărțuire, bastră, jaluzele și rulouri gre, astfel ca nici o rază de lumină să nu se zărească din afară. Nimeni n'are să aprindă țigare.

Toată lumea datorită pentru binele obștesc, mai mare supunere și tăcere în măsurile luate.

Pentru viitor vor avea o serie de exerciții menținute. În acest scop la semnalelor de alarmă populația va executa aceleași pozițiuni ca mai sus, iar holicolele vor avea în permanență asupra lor înțelegere pentru faruri cu loid albastru pentru a o ca imediat când se alarmă.

S P O R T

AMEFA-UDR 2:0

Duminecă, la Arad, pe arena sportivă a Gloriei s'a disputat match-ul de football dintre echipa arădană Ame fa și cea din Reșița UDR.

Pe un teren umed, reșiteții, cu toate eforturile depuse, n'au reușit să înscrie în favoarea lor nici un singur punct.

Ameștiții, utilizând un joc frumos, au izbutit să impună UDR-iștilor, prin jucăto-

rii Pataki și Bătrân, două goaluri.

Jocul s'a desfășurat în fața a 1000 de spectatori. A arbitrat, corect și d. Daraj.

Alte rezultate

Ripensia — Carpați 14
Venus — Gloria CFR
Rapid — Victoria 2-4
CAMT — Juventus 3-2

Ultima oră

Inființarea unei trupe guvernamentale în Boemia și Moravia

PRAGA. — Agenția D. N. B. transmite: Guvernul Reichului a promulgat un decret, prin care se vede înființarea unei trupe guvernamentale formată din 20.000 oameni, cu misiunea de apărare și

de a menține ordinea în provincia Bohemiei și Moraviei.

Trupa va fi pusă sub conducerea unui inspector general, va avea structori și 12 comandanți de talion.

O mare nenorocire în Franța

PARIS. — Agenția Havas comunică: O puternică explozie s'a produs în galeriile minelor Loire. Datorită acestei explozii, o parte din galeriile minelor s'au brăbușit peste lucrătorii din lăuntru.

Echipele de salvare reușit să scoată până acum la suprafață 21 cadavre și 30 de răniți. Până acum s'a putut stabili cauza exploziei.

Un nou premiu rus pentru dramă

MOSCOVA. — Guvernul sovietic anunță agenția telegrafică Tas, a instituit zilele acestea un premiu literar, numit „Gorki”, în valoare

de 25.000 ruble, destinat să fie acordat celei mai bune opere matice ce se va scrie în literatură rusă de astăzi.

Comunicatul francez de Duminecă

PARIS. — Pe frontul de vest, după comunicatul mareșalului comandament francez, atac german la sud de Saar în ziua de 8 Octombrie am a brücken.

Având gărzile noastre au respins atac german la sud de Saar în ziua de 8 Octombrie am a brücken.

„Discursul cancelarului Hitler n'aduce nici un element nou”

PARIS. — Agenția Havas transmite: Toate zările franceze apărute Duminecă dimineața notează uniform că discursul cancelarului Hitler n'a adus nici un element nou, decepționând pe cei cari au așteptat noutăți substanțiale și propu-

neri precise.

Cercurile franceze resping cu dignitate injoncțiunile cancelarului și rămân pe poziția fixată: de continua lupta până la învingerea forței și cuceririlor peste pte.